І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюз: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 133. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 27-го ЛИПНЯ 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 27, 1967 No. 133. VOL. LXXIV.

ОСТАННІ ВІСТІ

Середа, 26-го липня, 1967

В АМЕРИЦІ

СЕНАТОР ДЖЕКОБ К. ДЖЕВІТС критикує фармацевтичну промисловість за те, що ці самі ліки в різних місцевостях продається за різні ціни. І так протиартретичний лік "predhisone" одні фармацевти продають по 61 центові за 100 таблеток, а в інших аптеках цей самий лік продається під іншою назвою по 17.90 дол. за таку саму скількість. Тоді цей лік називається „meticorten". Сенатор Джевітс промовляв в Сенатській Підкомісії в справі монополів, в якій зізнавали і два представники фармацевтичного промислу, які твердили, що продуценти ліків мусять так калькувати ціну на нові ліки, щоб їм вернулися і ті видатки, які вони витратили на досліди, щоб винайти новий лік.

В СТОЛИЦІ КУБИ ГАВАНІ перебувають тепер вліті більше як 100,000 студентів, найбільше між ними кубинців, але є і з усіх латинських американських держав та з комуністичних країн цілого світу. Ці студенти, це делеґати на літній з'їзд Організації Латино-Американської Солідарности, яку підтримує кубинський диктатор Кастро. На зборах обговорюють засоби, якими можна б поширити комунізм в державах Західньої Півкулі. В будинку американської амбасади урядує швайцарська місія, яка видає візи на в'їзд до ЗДА. Там щодня стоять довгі черги тих, що хочуть виїхати до Америки, а є таких людей ще коло 50.000. Ті, що внесли прохання про дозвіл на виїзд, негайно тратять працю.

МІСТО НЮ ЙОРК ХОЧЕ КУПИТИ один із двох найбільших у світі кораблів „Квін Мері". Ню Йорк пропонує заплатити за цей корабель 2.4 мільйона дол. Цей корабель і також його „сестру" — „Квін Елізабет" продає корабельна лінія Кунард тому, що їй не виплачуються ці кораблі, коли пасажири воліють користати з літаків і за кілька годин перелетіти понад Атлантик. Місто Ню Йорк використовувало б цей люксусовий корабель як школу для дітей. Інші покупці пропонують дещо менші суми на „Квін Мері". Всі оферти мають розглядати в середу 26-го липня. Величина цього корабля — 80.235 тонн. Один покупець хотів би зробити з цього корабля люксусовий готель.

ГУБЕРНАТОР РОКЕФЕЛЛЕР ЗАЯВИВ на крайовій конвенції Національної Федерації Бизнесових і Професійних Жіночих Клюбів в готелі Ню Йорк Гілтон, що замало жінок займає урядові становища. Він сказав, що в Стейтовій Асамблеї на 150 членів є тільки 4 жінки, а в Стейтовому Сенаті немає ані одної жіночої представниці. Жінки становлять більшість населення цієї країни, і вони самі винні тому, що не мають належної репрезентації у виборних урядах. Посадник Ню Йорку, республіканець Ліндсей, сказав: „Коли республіканець міг бути вибраний на пост мейора Ню Йорку, то вже недалекий той час, коли жінка сидітиме в Білому Домі". 5.000 делеґатів на конвенції репрезентують 178.000 членів цієї Федерації.

У ЗВ'ЯЗКУ З РАСОВИМИ ЗАВОРУШЕННЯМИ в Дітройті, часописи звертають увагу на те, що муринське населення в тому місті постійно збільшується після перепису населення з 1960-го року, а число білого населення зменшилося від того часу. В 1960-му році було в Дітройті 29 відсотків негрів, це значить 487,000 з усього населення, яке становило тоді 1,670,000. Тепер число муринів збільшилося до 33-ох відсотків, це значить на 50,000 і становить 537,000, а число всього населення від 1960-го року зменшилося на 10 відсотків і виносить 1,500,000.

У СВІТІ

ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКИЙ МІНІСТЕР ОБОРОНИ ШРЕДЕР ХОТІВ РЕЗИҐНУВАТИ. Він зголосив свою резиґнацію тому, бо канцлер Кісінґер не дав йому першенства в нарадах в справі видатків на оборону. Канцлер резиґнації не прийняв, і Шредер погодився залишитися на своєму пості.

НОРВЕГІЯ ХОЧЕ БУТИ ЧЛЕНОМ СПІЛЬНОГО ЕВРОПЕЙСЬКОГО РИНКУ. Подання в цій справі вніс норвезький уряд 24-го липня. В найближчому часі очікується подібного подання від Швеції. Ще 11-го травня внесли подання в цій самій справі Англія, Ірляндія і Данія, але проти прийняття Англії рішучо виступає Франція.

АМЕРИКАНКА ВТРАТИЛА „ДУХА ҐЛАСБОРО" В РОСТОВІ НАД ДОНОМ. Ґласборо — це містечко в Ню Джерзі, де мали свою „Зустріч на вершинах" президент Джансон і совєтський прем'єр Косиґін. Нічого путнього з цієї зустрічі не вийшло, але горді на свою місцевість громадяни Ґласборо заговорили про „дух Ґласборо" та рішили, при фінансовій допомозі різних установ, відбути паломництво до Совєтського Союзу і 24-го липня їх 17 приїхали навантажені всілякою фотографічною й магнетозаписною апаратурою, до Ростова над Доном. Одна з подорожніх, перейнявшись сама „духом Ґласборо", намагалася відфотографувати совєтську жінку при шввній машині на базарі, але ту американку, негайно схопила совєтська міліціянтка і запровадила на поліційну станицю. За десять хвилин американку випустили, і вона не тільки без „духу Ґласборо", але й без свого власного гнала без затримки на корабель, яким приїхала.

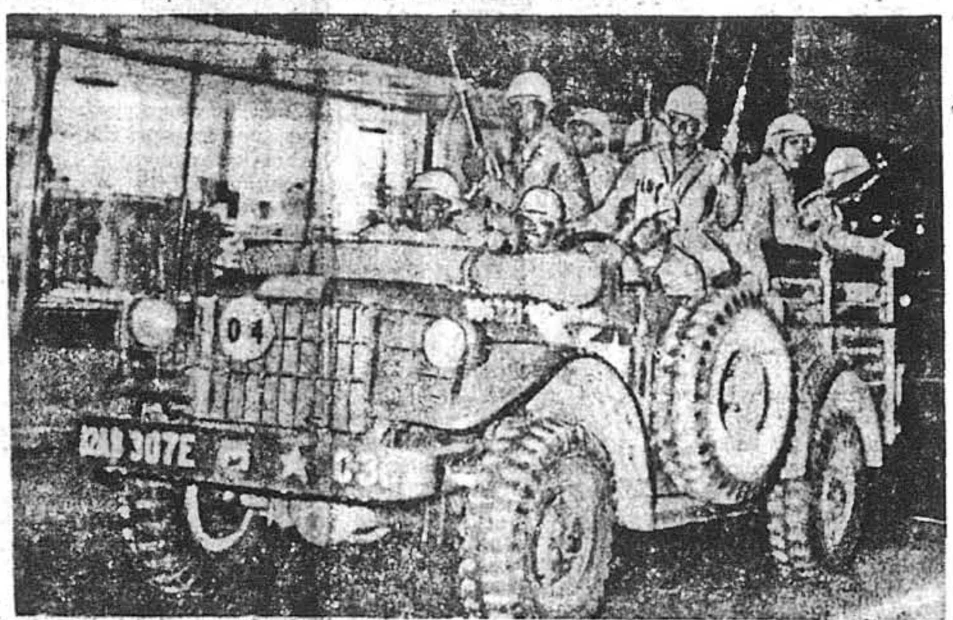
ЗАПОВІДАЮТЬ АРАБСЬКУ „ЗУСТРІЧ НА ВЕРШИНАХ". З Каїро повідомлено, що вже в дні 1-го серпня цього року зустрінуться в Хартуумі, в Судані, міністри закордонних справ усіх арабських країн. Ціллю цієї зустрічі є приготовити там же зустріч голів усіх арабських країн, яка мала б відбутися десять днів пізніше та на яку вже всі мали погодитись.

ГРЕЦІЯ ЗАПОВІДАЄ СКАСУВАННЯ ПРЕСОВОЇ ЦЕНЗУРИ. Цю цензуру введено після військового перевороту 21-го квітня, назначивши тоді одного з передових грецьких редакторів, Папаконстантіну, державним підсекретарем для преси. Папанконстантіну тепер і заповів, що відносини в Греції вже настільки наладнались, що цензуру преси вкоротці скасують.

ВІДВІДУВАЧІ ЗІ СХОДУ В ЗАХІДНЬОМУ БЕРЛІНІ НЕ ПОТРЕБУВАТИМУТЬ ВІЗ. Таке рішення винесли західні союзники, під контролею яких західня частина Берліну знаходиться. Згідно з цим рішенням, відвідувачі Західнього Берліну в не-політичних цілях з Альбанії, Болгарії, Чехословаччини, Угорщини, Польщі, Румунії, Совєтського Союзу, і Югославії можуть тепер відвідувати і перебувати в Західньому Берліні один місяць часу без окремого дозолу. Мешканці Східньої Німеччини не потребують жадного західнього дозволу на відвідини в цілій Західній Німеччині.

ФЕДЕРАЛЬНЕ ВІЙСЬКО ВТИХОМИРЮЄ МУРИНІВ В ДІТРОЙТІ; МУРИНСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ ПОШИРЮЮТЬСЯ НА ІНШІ МІСТА

Дітройт, Миш. — В третьому дні расових заворушень в цьому місті федеральне військо під командою генерала ляйтенанта Джана Летрупа Трокмортона дістало наказ завести порядок та унешкідливити снайперів, які з дахів і стрихів домів стріляли до поліцистів та пожежників, які гасили підпалені доми й авта. Поліцисти й пожежники дістали наказ вийти з негритянської частини міста, щоб не перешкоджати федеральному війську в акції очищення міста від злочинних елементів, які грабували крамниці та підпалювали доми. Федеральне військо зробило значний поступ в контролі над заворушеннями, діставши наказ стріляти та користуватися танками. Число вбитих досі становить 26 осіб, між ними є п'ять білих; поранених зареєстровано коло 900 осіб, число заарештованих становить 2.700. Знищено, або важко пошкоджено 950 будинків. Крім того пограбовано 1,500 будинків. Матеріяльні втрати обраховують на більше як 150 мільйонів долярів. Зорганізовано 7 осередків для втікачів із тих районів, що найбільше понищені. Заворушення поширилися на інші місця в стейті Мишиґен: Ґренд Репідс, Флінт і Понтіяк, та на Толідо в стейті Огайо. В Ґренд Репідс поранено 40 осіб, коли мурини кидали запальні бомби й цеглу на поліцистів та на пожежників, які гасили пожежі. В Понтіяку вбито двох негрів під час заворушень, у Флінті випустили з в'язниці заарештованих негрів, які обіцяли, що будуть заспокоювати інших на вулицях. В Толідо кинули заворушники сім запальних бомб. Вояків Національної Ґвардії вислали на поборювання заворушень в інших містах. Пентаґон наказав вислати до Дітройту 25 гелікоптерів, які мають патролювати над цим містом, покритим димом внаслідок пожеж. Каліфорнійський губернатор республіканець Ронелд Ріґен заявив, що заворушники в Дітройті — це не оборонці громадянських прав, тільки звичайні злочинці та злющі собаки, які діють проти людей. В Ню Йорку посадник Джан Ліндсей конферував із провідниками порторіканців та закликав їх не пускати своїх синів на вулиці, бо двох останніх ночей були заворушення, в яких вбито двох осіб. Снайпери поховалися на дахах домів, звідки стріляють до поліції. Під час похорону вбитого в неділю порторіканця кидали на поліцистів камінням і пляшками. Зливний дощ розігнав товпу з вулиць, яка демонструвала.

Відділ федерального війська (парашутистів), виконуючи наказ президента Джансона, в'їжджає до Дітройту для втихомирення муринських заворушень.

Прем'єр Пірсон докоряє де Ґоллеві за оклик про „Вільний Квебек!"

Монтреал, Квебек. — Канадійський прем'єр Лестер Б. Пірсон виніс догану французькому президентові де Ґоллеві за те, що він в понеділок 24-го липня відповідав окликами про „Вільний Квебек", коли його розентузіязмовані квебекські сепаратисти вітали подібними сепаратистичними окликами. Прем'єр Пірсон скликав у вівторок 25-го липня надзвичайне засідання свого кабінету, на якому обговорювано нечувану заяву французького президента, який, бувши гостем в Канаді, заявився про її поділ. Після засідання кабінету прем'єр Пірсон заявив, що „Канада залишиться об'єднаною і відкине всякі спроби знищити її єдність". Де Голль у вівторок оглядав канадійську Виставку, і, покищо, не знати, що він скаже в цій справі ,коли в середу 26-го липня, згідно з давнішим пляном, побачиться з канадійським прем'єром Пірсоном. Де Ґолль має в четвер 27-го липня закінчити п'ятиденну візиту в Канаді та від'їхати до Франції. Пірсон заявив: Я певний в тому, що канадійці у всіх частинах нашої країни були вдоволені, коли почули, що президента Франції так щиро вітали в Квебеку. Але деякі заяви Президента змагають заохотити малу частину нашого населення, ціллю якої є знищити Канаду, і тому ці заяви є несприйнятливі для канадійського народу і для його Уряду". Прем'єр Пірсон заявив, що канадійський нарід є вільний, і не треба його визволяти.

Уряд тільки з тактичних причин не вніс досі проєкту про збільшення податків

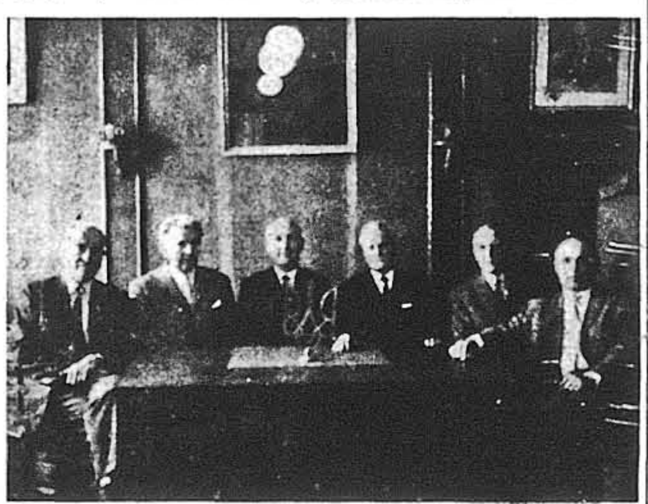
Вашинґтон. — У фінансових колах уважають, що президент Джансон не вніс досі законопроєкту про збільшення прибуткових податків тільки з тактичних причин, бо чекає на таку ситуацію, коли Конґрес не буде противитися цьому проєктові. Уряд плянує зробити деякі ощадності у федеральних видатках. Урядові аґенції дістали рекомендації поробити ощадності в необоронній частині бюджету на суму коло $3-ох більйонів. Уряд сподівається, що темп збільшення економіки збільшиться в найближчому часі, і одночасно зменшиться число безробітних. Тоді, на думку Уряду, Конґрес не буде противитися збільшенню податків, бо це збільшення буде не тільки на те, щоб зменшити висоту федерального дефіциту, але і на те, щоб зменшувати інфляційний натиск на економіку.

ПІСЛЯ ВІДВІДИН У ПОЛЬЩІ, ЙОСИП ЛИСОГІР ВІДВІДАВ УКРАЇНЦІВ У МЮНХЕНІ

Мюнхен. — Після відвідин та багатьох зустрічей і розмов у Римі, Югославії, Відні і, зокрема в Польщі, головний предсідник Українського Народного Союзу Йосип Лисогір приїхав минулої суботи, 22-го липня, на кількаденні відвідини української громади в Мюнхені. Приїхавши до Мюнхену, п. Й. Лисогір, який подорожує в товаристві своєї дружини пані Марії, мав насамперед зустріч та довшу розмову з директором Европейського Бюра Злученого Українського Американського Допомогового Комітету д-ром Рудком, який інформував його про ті ж нові потреби і можливості допомоги українцям у Европі, що їх п. Й. Лисогір з доручення Головного Уряду УНС перевіряє. Опісля, в товаристві д-ра Рудка, головний предсідник УНС мав багато зустрічей і розмов з провідними українськими діячами в Европі, відвідуючи рівночасно українські установи. Зокрема відвідав п. Й. Лисогір президента УНР в екзилі п. Миколу Лівицького та мав зустріч з Виконавчим Органом Державного Центру УНР. Відвідини та зустрічі і розмови в Мюнхені продовжується. З Мюнхену п. Лисогір виїде до Парижу й опісля до Лондону уже в поворотній дорозі до Америки. П. Й. Лисогір інформує, що при всіх зустрічах і в усіх розмовах з українцями в країнах його відвідин замітне велике зацікавлення запляннованим на листопад цього року Світовим Конґресом Вільних Українців, із яким зв'язується багато всіляких надій, включно з допомогово-харитативними.

Американський амбасадор у Варшаві п. Джан Ґроновскі, що був раніше генеральним поштмайстром в уряді президента Кеннеді і президента Джансона, сердечно прийняв гол. предсідника і пані Лисогір у приміщеннях амбасади. Амбасадор Ґроновскі добре знайомий з американськими українцями, бувши головним промовцем на урочистостях з нагоди 65-ліття УНСоюзу в 1959-му році в Карнеґі Гол в Ню Йорку а бувши тоді генеральним поштмайстром, мав багато до діла з акцією в справі Шевченківської поштової марки. На фото (зліва): пані Марія Лисогір, амбасадор Джан Ґроновскі та п. Йосип Лисогір у приміщеннях американської амбасади у Варшаві

Під час зустрічі з В.О.УНРади в Мюнхені. Зустріч відбулася в суботу, 22-го липня. В розмовах, крім тих справ, що є головною ціллю відвідин Гол. Предсідника УНС в Европі: „перевірки нових потреб і можливостей допомоги українцям", заторкнено й багато інших актуальних проблем, зокрема справу недалекого Світового Конґресу Вільних Українців в Ню Йорку. На фото сидять (зліва): голова Виконавчого Органу УНРади д-р Атанас Фіґоль, голова УНРади д-р Яків Маковецький, Йосип Лисогір, президент УНР в екзилі Микола Лівицький, головний контролер УНРади інж. Дмитро Андрієвський та д-р Рудко, директор Европейського Відділу ЗУАДКомітету.

ПАПА ПАВЛО І ПАТРІЯРХ АТЕНАҐОРАС СПІЛЬНО МОЛИЛИСЬ ЗА МИР У ПРАВОСЛАВНОМУ СОБОРІ В ІСТАМБУЛІ

Істамбул, Туреччина. — Папа Павло VI у вівторок 25-го липня прибув літаком до цієї православної столиці світу, відомої колись під назвою Константинополя та зустрівся і обмінявшись „поцілунками миру" з первоієрархом Православної Церкви, ІІ Патріярхом Атенаґорасом, спільно з ним молився за мир у православному соборі св. Юрія. Це вперше в історії голова Католицької Церкви побував і молився в православному храмі, вперше в історії молився в православній церкві і вперше в історії сидів у ній праворуч на почесному місці біля Патріярха Православної Церкви. Папа прибув до Істамбулу літаком і на летовищі його привітали з такими почестями, з якими вітають голів держав: почесною сторожею та почесною сальвою. В розмові з президентом Туреччини Севдетом Сунаєм, який привітав Папу на летовищі, була мова і про заминення на Середньому Сході, зокрема про долю святих місць. Розмовляючи з Патріярхом французькою мовою, Папа сказав: „У світлі нашої любови до Христа та нашого братерського милосердя, ми все глибше відкриваємо однаковість нашої віри, а наші розходження не сміють стати для нас перешкодою в змаганні до тієї єдности". Патріярх Атенаґорас, відповідаючи Папі звучною грецькою мовою, сказав: „Проти всіх людських сподівань, тут між нами є Єпископ Риму, перший у почесті між нами... І тут ми є, ми обидва, в обличчі нашої спільної і святої відповідальности за церкву і за світ". Після того, як Папа скінчив говорити, він і Патріярх встали з крісел та обмінялись трьома поцілунками. Вони повторили цю церемонію і після того, як Патріярх скінчив своє слово, і ще раз після обміну подарунками. Патріярх подарував Папі верхню мантію і Папа скинув свою та одягнув і перебував у подарованій Патріярхом, а хор у тому часі проспівав „Аксіос" — „Достойно єсть". Зустріч в соборі тривала одну годину й опісля ще півгодини Папа й Патріярх розмовляли приватно в патріяршій резиденції.

День Української Молоді на Світовій Виставі в Монтреалі

Субота 29-го липня буде Днем української молоді на Світовій Виставі в Монтреалі. В тому дні візьме участь українська молодь Канади та ЗДА: Товариство Української Молоді Пласт, Спілка Української Молоді — СУМ, Молодь Українського Національного Об'єднання — МУНО, Українське Католицьке Юнацтво — УКЮ та Об'єднання Демократичної Української Молоді — ОДУМ. Передбачується також участь делеґацій української молоді з Европи, зокрема з Англії та Франції. Разом буде понад дві тисячі української молоді в одностроях.

Зустріч буде посвячена відзначенню 100-річчя Канади, 50-тиріччю української національної революції та 25-річчю створення Української Повстанської Армії. Святкування проходитимуть під почесним патронатом Їх Ексц. Г. Ляпойнта, губернатора провінції Квебеку, та найвищих особистостей релігійного, національного й політичного життя української спільноти Канади, з яких більшість візьмуть участь в усіх святкуваннях української молоді.

В програмі першого дня, в суботу 29-го липня, на острові св. Олени в Монтреалі: год. 10:30 — вимарш і дефіляда перед почесною трибуною; год. 11-та — офіційне відкриття, привіти, ритмічні вправи, спортові й мистецькі самодіяльні пописи молоді: СУМ'у, Пласт'у, УКЮ.

В неділю 30-го липня святкування продовжуватимуться в двох окремих місцях, а саме: на сумівській виховній оселі „Верховина" в Сен-Теодор — Здвиг СУМУ, і на пластовому таборі „Батурин" в Савт - Болтон — міжкрайова зустріч. Святкування будуть попереджені Архиєрейськими Богослужбами.

Закінчення святкувань відбудеться в Оттаві в понеділок 31-го липня, на майдані перед федеральним парляментом, де з промовою виступить прем'єр Канади Л. Б. Пірсон, потім буде візита в резиденції генерального губернатора Канади.

Український юнак у Пассейку впав жертвою звироднілих злочинців

Пассейк, Н. Дж. (пяк) — Минулої суботи, 22-го липня, парох місцевої української католицької церкви св. Миколая всч. о. Володимир Білинський, в асисті сотрудника всч. о. Володимира Козоріза та при величезному здвизі народу відпровадили на вічний спочинок на Перзонському цвинтарі в Пассейку знівечене тіло 11-літнього юнака Володимира Шалаґая, радости й надії своїх батьків, гордости своєї Громади ,що впав жертвою звироднілих злочинців. Ще 30-го травня ц. р., у той же День Пам'яти —Меморіял Дей — в якому Америка вшановує своїх героїв, Володимир Шалаґай, учень місцевої української парафіяльної школи св. Миколая, вийшов з хати та пішов на заповіджену в місті параду, щоб і своєю юнацькою участю в ній віддати поклін тим, що життя своє віддали в обороні волі і людської гідности. Але з паради хлопчина вже не повернувся. Всі найбільш наполегливі пошукування поліції, розпити знайомих і прохожих, усі заходи віднайти юнака не мали жадного успіху. Його батьки розпачали, молились і чекали, без надії сподівались. Остання іскорка їхньої надії згасла минулого тижня, як два американські скавти із групи, що таборує в парку Лінкольна на яких 15 миль від Пассейку по шляхах чч. 23 і 46 напівніч, мандруючи млаковинням, наткнулись на трупа молодого хлопчини. Тіло вже було в стані розкладу. Заалярмовані власті швидко встановили, що це Володимир Шалаґай, український юнак, надія своїх батьків і гордощі своєї громади. Дальша перевірка встановила, що ця невинна дитина впала жертвою звироднілих злочинців. Недалечко знайденого тіла, знайшла поліція і вкрадене авто, але ще не встановлено, чи воно відіграло яку ролю в цьому страшному злочині. Ця страшна трагедія викликала найглибше співчуття в усіх місцевих громадян та й напевно викличе його в усіх, хто про неї довідається. Нехай же ця трагічна смерть невинного юнака послужить бодай новою пригадкою для батьків про всі ті небезпеки, що чигають на їх дітей у великих містах.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сити і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

У власній неволі

Минулий тиждень був в Америці Тижнем Поневолених Націй і в багатьох проклямаціях, від проголошеної Президентом ЗДА починаючи, а на підписаних і проголошених посадниками багатьох міст кінчаючи, були слова заохоти та надії на волю для тих народів, включно з нашим українським, що все ще перебувають під окупацією імперіялістичної червоної Московії. Багато з наших більших і менших громад відзначили цей Тиждень відповідними врочистостями. Але були й такі, що цілком або майже знехтували цісю дійсно доброю нагодою „встати і бути порахованими" між тими, кому доля поневолених не байдужа.

Один з членів нашої редакції припадково був свідком такої жалюгідної події в одній із наших громад в горішній частині нюйоркського стейту. Громада ця належить, звичайно, до найкращих. В місцевих українській католицькій і українській православній парафіях зарєєстрованих кругло 6.000 осіб, в громаді є церкви, є модерна щкола, українознавча школа належить до найкращих у системі „Рідної Школи", є Відділ УККА, два хори, значна кількість інтелектуалів і професіоналістів. Існує також Комітет Тижня Поневолених Націй, що його очолює один із найактивніших в політиці американських професорів. Старанням цього Комітету лідер повіту і посадник міста видали спільну проклямацію Тижня Поневолених Націй, підписавши її в приявності делеґації. Але з українців тільки один професіоналіст взяв участь у делеґації й коли опісля обговорювано, чим і як поодинокі етнічні групи можуть причинитися до заплянованої імпрези Тижня, то український репрезентант міг запевнити участь в імпрезі — трьох дівчат в українських національних костюмах, бо хор, танцюристи і всі інші вакаціонують . . . Як так дальше піде, то на наступний рік наша громада спроможеться вже хіба тільки на одну писанку — сумно коментував опісля пан Доктор.

Це, на жаль, не одинокий приклад, який пітверджує мудрі слова, що їх говорив о. Любомир Гузар з нагоди Тижня Поневолених Націй під час проповіді на Союзівці минулої неділі. Так, наш нарід у неволі — говорив отець проповідник — у страшній, рабовласницькій неволі жорстокого і безпощадного, безбожного окупанта. Але наш нарід бореться за своє визволення і складає найвищу жертву, бо навіть жертву життя. Як же сумно виглядаємо ми, що перебуваємо у власній неволі, в неволі доляра, в неволі вигоди і самозадоволення та часто пальцем не рушимо, щоб з цієї власної неволі визволитись. Попавши в цю самозадоволену власну неволю, ми вже навіть заліниві на те, щоб бодай своєю участю в імпрезі виявити нашу солідарність з визвольними змаганнями нашого поневоленого народу, показати нашу відданість справі волі і справедливости для всіх, до чого нас закликав Президент вільної Америки.

Писав колись німецький філософ, що не важливим є, що хтось вільний, бо втік від ярма, але важливе, чи він вільний для чогось. Яка користь для нашого народу з того, що ми втекли від чужого ярма, як попадаємо в неволю власних вигід і байдужости, власних суперечностей і сварок за ніщо і всіляко тільки мудруємо вже не тільки, щоб відмовитись від якоїсь більшої пожертви, але й від бодай пасивної участи в імпрезі, влаштовуваній в рямках нашої акції допомоги рідному народові визволитись.

Справді, яке діло нашому народові до того, що ми самі втекли від ярма, коли багато з нас, попавши у власну неволю, не є вільні до того, щоб бодай мінімально причинитись до його визволення!

Українська молодь

Двома різними шляхами йде життя української молоді, единої молоді єдиного народу. В світі неволі —дітей і молодь в літню пору зганяють під пам'ятники поневолювачів України, де змушують „клястись" на вірність Ленінові та комунізмові, себто — Москві; навіть по піонерських таборах відпочинку в УССР її переслідують партійні пропаґандисти,201 зануджуючи політичними промовами, або ж примушують „опікуватись" сусідніми колгоспами: допомагати збирати врожай, який іде в чужі руки . . .

Частина української молоді у вільному світі також працює влітку. Одні — продовжують навчання у високих школах, на літніх семестрах, щоб швидше закінчити студії; інші пішли на працю, щоб заробити на студії. Однак, більшість організованих дітей і молоді перебуває тепер по різних місцях відпочинку з батьками чи на своїх оселях і таборах. В ЗДА є, крім Союзівки та інших загальних осель, декілька молодечих осель Пласту, СУМ-у, ОДУМ-у. Власну оселю мають діти й молодь у Бельгії, кілька осель в Австралії, заможні громадяни віддають для дітей щоліта власний хутір у Бразилії . . . На тих оселях українські діти й молодь відпочивають, набираються сил, розважаються — і вчаться: вчаться любити Україну, краще володіти українською мовою, співати наших пісень . . . Жадного дня не минає там без молитви, жадна дитина не блукає манівцями без опіки старших. На оселях і таборах молодечих організацій, впарі з радістю мандрівок і пригод серед лісів, з гартуванням тіла — відбувається гартування українського духу, будується людину, що буде добрим громадянином своєї країни і вірним сином-дочкою України. Годі й говорити про те, яку цінність для нашої поневоленої Батьківщини становить кожна свідома українська нова одиниця у світі свободи! І на яку велику небезпеку наражують своїх дітей ті наші батьки, які байдуже ставляться до молодечих організацій, залишаючи молодь не раз під опіку . . . вулиці.

Цими днями сотні української молоді з Канади і ЗДА організовано побувають у Оттаві, з нагоди 100-річчя державности Канади і в Монтреалі, гідно відзначать 50-річчя початку Української Національної Революції, 25-річчя створення УПА. Це будуть події, які ніколи не зітруться в пам'яті юних і які в своїй суті є виступом української молоді за кордоном проти варварської колоніяльної Москви — якраз у „роковини" 50-річчя большевизму.

Михайло Біда
доктор економічних наук

ІНФЛЯЦІЯ ДОЛЯРА

(1)

Питання інфляції доляра під сучасну пору цікавить багатьох наших людей, а головне тих, що мають свої заощаджені гроші, вміщені на контах у різних американських банках.

Вже від довшого часу ціни на всякі продукти зростають і на господарському горизонті не видно якоїсь певної стабілізації. Отже є на часі розглянути проблему інфляції доляра та рівночасно перевести аналізу, зв'язану з господарським життям. Як у дійсності виглядає справа інфляції доляра?

При порівнянні інфляційних тенденцій американського доляра відносно цінових індексів на різного роду товари та продукти не будемо сягати золото-стандартної системи (золота система) періоду з-перед 1934 року, коли одиниця доляра містила в собі 23,22 grains чистого золота, а одна унція золота мала сталу (офіційну) ціну 20,67 дол., але почнемо свої порівняння від 1934 року, від того часу, коли відбулася девальвація доляра до 59%, тобто сьогоднішній доляр містить у собі тільки 13,71 grains чистого золота, а одна унція золота піднесена до 35 дол. вартости (офіційна ціна). В дійсності сучасний американський доляр (The Federal Reserve Note) має покриття 25% золотими сертифікатами, 75% іншими вартісними матеріялами, а головне державними бондами. (Prof. Norman F. Keiser, Economics: Analysis and Policy, John Wiley & Sons, Inc., New York-London-Sydney, p. 151: The Question of "Backing").

Наукова дефініція про цінність грошей твердить, що цінність грошей є їхня купівельна спроможність у відношенні до товарів. Цінність грошей вимірюється в товарах так само, як мінова цінність товарів вимірюється в грошах. Отже, всі товарові ціни є показником цінности товарів і рівночасно показником цінности грошей. Коли товари дорожчають, тоді гроші дешевшають, але, коли товари дешевшають, тоді гроші дорожчають.

Якщо воно в дійсности так, то пригляньмося, як під сучасну пору виглядає справа купівельної спроможности доляра у відношенні до товарів? Порівнюючи цінові індекси бачимо, що у 1934 р., тобто після девальвації доляра до 59%, гуртовий ціновий індекс на товари виносив: 1934 р. 41,0; 1935р. 43,8; 1940 р. 43,0; 1945 р. 57,9; 1950 р. 86,8; 1955 р. 93,2; 1960 р. 199,7; 1965 р. 100,1. (The United States Book of Facts, Statistics & Information for 1966, Published by Pocket Books Inc., New York, p. 356, No. 488).

На підставі повищих статистичних даних бачимо, що гуртовий ціновий індекс на товари від 1934 р. постійно зростав і до 1965 р. дійшов до 100,1, тобто збільшився більше ніж на половину, а це доказує, що гроші постійно тратили на вартості, натомість ціна на товари все зростала, а це означає, що товари дорожчали.

З дальшого порівняння споживчих цінових індексів (The Consumer Price Index) на харчеві продукти довідуємось, що від 1934 р. індекс на ці продукти виносив: 1934 р. 39,3; 1935 р. 42,1; 1940 р. 40,5; 1945 р. 58,4; 1950 р. 85,8; 1955 р. 94,0; 1960 р. 101,4; 1965 р. 106,9. (Statistical Abstract of the United States 1965, 86th Annual Edition, U.S. Department of Commerce, Washington, D.C., p. 361, No. 494).

Отже при порівнянні цінових індексів на харчеві продукти на підставі повищих статистичних даних бачимо, що від 1934 р. ціни на ці продукти постійно зростали і до 1965 р. зросли на 67,6 пунктів, тобто більше ніж на половину, а це означає, що купівельна спроможність доляра зменшувалась.

Тепер розглянемо справу купівельної спроможности доляра від 1940 до 1964 б. (The Purchasing Power of the Dollar: 1940 to 1964). Статистичні дані у цій ділянці показують, що загальна купівельна спроможність доляра у цих роках становила: 1940 р. 2,226; 1945 р. 1,727; 1950 р. 1,152; 1955 р. 1,073; 1960 р. 993; 1964 р. 995. (Statistical Abstract of the United States 1965, 86th Annual Edition, U.S. Department of Commerce, Washington, D.C., p. 356, No. 489). На підставі повищого порівняння бачимо, що та сама купівельна спроможність доляра, яка 1940 р. становила 2,226 дол., то у 1964 р. її купівельна спроможність зменшилась до .995 дол., тобто більше ніж на половину.

Треба відмітити, що й у ділянці медичної опіки також зайшли зміни у коштах лікування. І так індекс коштів медичної опіки виносив: 1949 р. 72,0; 1954 р. 86,6; 1960 р. 108,1; 1965 р. 121,4. (Statistical Abstract of the United States 1965, 86th Annual Edition, U.S. Department of Commerce, Washington, D.C., p. 361, No. 495).

З повищих статистичних даних бачимо, що в ділянці коштів лікування також зайшли певні зміни, тобто кошти лікування зросли майже на половину, а це показує, що цінність доляра впала.

Особисті заощадження громадян (Saving by Individuals) від 1950 до 1964 р. становили суму у більйонах долярів: 1950 р. 44,9; 1955 р. 65,8; 1960 р. 74,6; 1961 р. 79,7; 1962 р. 91,1; 1963 р. 96,3; 1964 р. 108,9. (The United States Book of Facts, Statistics & Information for 1966, Published by Pocket Books, Inc., New York, p. 339, No. 493).

Повищі статистичні дані показують, що індивідуальні заощадження громадян від 1950 - 1964 рр. збільшилися на суму 64 більйонів дол.

Тут ще треба розглянути, які прибутки мало народне господарство ЗДА з індустрії у більйонах дол. (National Income by Industrial Origin 1950 to 1964). Прибутки за роки від 1950 - 1964 у більйонах дол. виносили: 1950 р. 241,9; 1955 р. 330,2; 1959 р. 400,5; 1960 р. 414,5; 1964 р. 509,8. (Statistical Abstract of the United States 1965, 86th Edition, U.S. Department of Commerce, Washingto, D.C., p. 330, No. 454).

На підставі повищих статистичних даних бачимо, що прибутки в індустрії ЗДА від 1950 - 1964 р. зросли на суму 267,9 більйонів дол., а це означає, що продукція з кожним роком зростала.

(Далі буде)

Степан Женецький

УКРАЇНЦІ В ЮГОСЛАВІЇ

У межах сучасної Югославії живе около 50 тисяч українців. Поселені вони не в одному місці, а порозкидані в трьох різних частинах краю. Також не в один час почалося переселення наших людей на ті землі.

Найраніше і найбільша група наших людей поселилася в окрузі Бачва, яких від тієї місцевости часто називається давніше бачванськими русинами, а тепер бачванськими українцями. Вони прибули туди з Пряшівщини рівно перед 200 роками, де в роках 1746-1747 вони одержали землю від австрійського уряду.

Друга група наших переселенців в Югославії, з тих самих, чи трохи пізніших часів, поселилася між хорватами, на південній Наддунайщині, і осіла в околиці Славонії та Сріму. Та ця група була чисельно менша, вона затратила свою мову і сьогодні різниться від хорватів тільки своїм греко-католицьким обрядом.

Третя група — це галичани, що поселились на початку нашого віку, перед першою світовою війною, за австрійського цісаря Франца Йозефа. Після прогнання турків з Боснії, залишилося там багато вільних гористих земель. Австрійський уряд хотів заселити ті землі і тому закликав своїх безземельних підданих на цісарські землі в Боснії. На цей заклик багато наших людей з Галичини поїхало до Боснії і поселилися навколо містечка Прнявора. Ця група наших переселенців тримала тісний зв'язок з Галичиною, а грамотні з-посеред них також з товариством „Просвіта" у Львові, спроваджуючи собі газети, календарі, книжки тощо. Пізніше у містечку Прняворі ті наші переселенці заснували собі читальню „Просвіти" та інші культурно - освітні гуртки. Та насамперед організували вони свої парохії та будували церкви. Перші їхні священики були з Галичини. Пізніше мали вони священиків з дітей наших виходців у Югославії.

До того, що ті українські переселенці не розтопилися серед сербського моря і не затратили своєї національної окремішности по сьогоднішній день, в основному причинилася рідна церква і школа з навчанням української мови. Бачванські українці-переселенці отримали в 1893 р. дозвіл від австрійського уряду на відкриття першої школи з українською мовою навчання. Її основоположником був Петро Кузьмак, визначний суспільний діяч і педагог серед бачванських українців. Школа в Керестурі Руському названа його іменем. Сьогодні до цієї школи вчащає майже 800 учнів.

Вчаться вони з підручників на рідній мові. Велику ролю в збереженні та розвитку рідної культури відіграв тут Гавриїл Костельник, який впорядкував і створив для місцевого українського діялекту ортографічні правила.

В 1924 р. почала там появлятися газета „Руске новіни", яка після 2-ої світової війни дальше виходить під зміненою назвою „Руске Слово". Бачванські українці досі держаться старої нашої національної назви Русь, а себе називають русинами, але вони не вважають себе „русскими"-москалями, лише українцями. В своїй газеті „Руске Слово" редактори називають себе русинами, або руснаками, але в дужках зазначують, що вони українці. В „Рускому Слові" дуже часто зустрічаємо такі пояснення національної приналежности бачванських українців: ми руснаци (українці), або ми русини (українці). Тим вони явно відділяють себе від москалів, а приєднують до українців.

Культурним центром тих наших братів - переселенців є велике село Керестур Руски, що має понад 6.000 мешканців. Там є Будинок Культури, в якому гуртується все культурно - освітнє життя бачванських українців. В ньому приміщена бібліотека, музично - танцювальний гурток, клюб тощо. Серед тих наших переселенців є вже своя інтеліґенція: вчителі, лікарі, письменники, журналісти та працівники різних державних установ.

Кожного року в Керестурі Рускому відбувається фестиваль - попис самодіяльних співочих, музичних та танцювальних гуртків. Це своєрідний перегляд культурного доробку всіх самодіяльних об'єднань.

Наші переселенці в Югославії досьогодні зберегли всі наші народні звичаї. Там, як колись в Карпатах, відбуваються заручини, весілля тощо. Зберeглись також наші церковні обряди. Бачванські українці держаться греко - католицького обряду, який привезли з собою з рідної землі. Їх церковним пастирем є архиєпископ Г. Букатко, що востаннє став головою всіх католиків в Югославії.

Тому, що в бачванській околиці не всі наші люди можуть найти працю, багато з них виїжджають на заробітки до таких промислових міст як, Куля, Вербас, а навіть до Нового Саду і Београду. Одначе виїжджі не втрачають зв'язку з бачванськими українцями та не забувають своєї мови.

Велику ролю в задержанні національної окремішности наших земляків в Югославії відіграє газета „Руске Слово", яка появляється раз у тиждень на 8 сторінок малого формату. Протягом навчального року для дітей появляється раз у місяць діточий додаток „Піонерська Заградка". Це саме видавництво, що видає „Руске Слово", щороку випускає підручники для шкільної молоді та мистецьку літературу

(Закінчення на ст. 3-ій)

Василь Гарба

ДО 900-РІЧЧЯ МІСТА КАМ'ЯНЦЯ-ПОДІЛЬСЬКОГО

(2)

Наша Українська Вільна Академія Наук в ЗДА, спираючись на новіші джерела Вірменської Академії Наук, подала нам саме цю дату — 1067-ий рік, як першу згадку про наше місто в старовинних вірменських документах. Цим обґрунтовується теперішній 900-річний ювілей Кам'янця Подільського у нас на еміґрації.

Організаційно справа з переведенням ювілею на сьогодні виглядає так: ініціятивний гурток кам'янчан-подолян при УВАН ще в кінці 1966 р. утворив комітет, якому й доручено було всю справу належної організації ювілею. Комітетові надавалася повна й необмежена ініціятива в цьому. На голову комітету обрано архітектора М. С. Кравчука — знаного патріота Поділля та ентузіяста цієї справи. Кілька разів вже через нашу пресу подавалося до відома нашого громадянства про наміри, зміст та програмні точки ювілею. На превеликий жаль реакція нашого загалу виявилася дуже слабою... Сподівалося, що ці відозви ювілейного комітету викличуть поміж людьми, яких персональна історія в тому чи іншому часі в'язалася з містами та тереном нашого Поділля, певну „ланцюгову реакцію" — від сусіда до сусіда, — реакцію захоплення та ентузіязму до самої ідеї... Думалося, що люди голосно відгукнуться, заявлять про себе, про своє бажання підтримати участю, порадами, пропозиціями, зрештою матеріяльно цю шляхетну ідею... Так, на жаль, не сталося . . .

Досі не більше півтора десятка людей „определили" себе такими, що поділяють ентузіязм та шляхетну ціль організації ювілею. (З них лише половина зареаґувала „до глибини своєї кишені" за крилатим виразом Є. Чикаленка...).

Тим часом саме цей бік справи стоїть найбільш незадовільно, якщо не сказати загрозливо. Нам потрібно не десятки, а сотні таких ідеалістів... І вони є, лише немає ні картотеки їх, ні відповідного апарату, що облікував би їх та ще може „навертав" би Савлів та Томів. Словом, облік потенціяльних наших друзів - земляків — це найслабша ланка організації справи.

Тож поставмо собі за свій моральний обов'язок, не відкладаючи на завтра, подати до ювілейного комітету свою адресу; це буде ознакою вашої згоди на участь в ювілейному святкуванні. Мало того, коли знаєте адреси земляків - подолян, не вагайтеся також подати їх до комітету.

На цьому місці, в порядкові звіту перед громадянством, треба сказати, що головніші точки програми святкування ювілею Історичною Секцією УВАН забезпечено, включно з роздачею тем - рефератів відповідним особам, а це:

— Історичний нарис про Кам'янець та Поділля.
— Духовість в культурно - історичних здобутках Поділля.
— Історичний нарис Засбручанського Поділля після поділу Польщі.
— Кам'янець-Под. під час 2-гої Світової війни.
— Український Уряд в Кам'янці в 1919-1920 рр.
— Перший Державний Український Університет в Кам'янці-Под.
— Архітектура Кам'янця та інші.

Офіційна частина ювілею, яка відбудеться в приміщенні УВАН, буде включати одну-дві головних доповіді. Решту інших тем буде вміщено в збірник - альманах, який заплянoвано видати з нагоди ювілею. Зрозуміло, що на таке видання потрібні кошти. Проте, коли не вдасться зібрати на видання цього збірника потрібної суми в ближчий час, то справу цього видання буде відкладено на пізніше. Сама ж ідея такого збірника, є, можна сказати, стрижнем усього ювілейного задуму й мусить бути зреалізована.

Наших істориків, архітекторів, письменників, мемуаристів, всіх тих, хто так чи інакше в'язали свою долю з подіями, що відбувалися на нашій Подільській землі, проситься показати інше обличчя Кам'янця та рідного нам Поділля, обличчя не спотворене політичною косметикою та „плястичними операціями" офіційних істориків там, по той бік, які, правду сказати, часто вимушені писати за принципом „скачи, враже, як пан каже" . . . . А нам є багато дечого сказати і цікавого, і важливого, і правдивого . . . Прийдешні покоління не простять нам нашого недбальства, коли ми не скористаємось із єдиних дарів, що їх з собою взяли у вигнання: любов'ю до свого обездоленого Краю, багатим власним минулим, свободою вислову, матеріяльними достатками та ще не згаслим ідеалізмом, першою ознакою якого є гнівний протест до всіх кривд, що їх заподіяли нам різні зайди . . .

Маємо розкрити й задокументувати також фальш та облудність совєтських зайд, що голосно вихваляються здобутками індустріялізації Кам'янця, зростом житлового будівництва, зростом шкільництва і т.д. Проте, ми добре знаємо, що до цих всіх шкіл не можна прикласти навіть старої, заялозеної совєтської формули — ніби то вони „національні за формою, а соціялістичні за змістом" . . . Знаємо ми добре, що викладовою мовою превалює там „общепонятная" . . .

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

Михайло Данилюк

ПОВСТАНСЬКИЙ ЗАПИСНИК

(19)

Опівночі, казали старі люди, по замку ходять духи князів, дружинників, і можна почути брязкіт зброї.

Хлопці сиділи мовчки, немов вслухаючись у відгомін століть. Дивились на сонне місто, гори.

— Слухай, Андрію, — перервав мовчанку тихим голосом Блакитний. — Скажи мені дещо про наш рух. Ти був на еміґрації, ти ж знаєш. Бо я, як ви там витворяли всякі історії, був на фронті, або сидів у в'язниці. Я не знаю. Але ти разом з іншими приніс сюди з еміґрації два різні націоналізми. Чому?

Андрій оповідав. Оповідав коротко, уривчастими реченнями, що якось не в'язались між собою. Тихенько покашлював, прочищаючи собі горло. Перейшов на тему націоналізму в загальному.

— Скажи, Андрію, а чи є й такий націоналізм, який би об'єднав націоналістів? . .

Блакитний мовчав. Андрій також.

Мовчали гори, мовчало місто, мовчав заспаний, дощем обмитий замок. По стіні башти збігали струмки дощової води, такі самі, як уже сотнями років бігли, обмиваючи порохи із важких, камінних мурів. Обмиваючи сліди ,що їх лишили чужі люди. Неначе домитись хочуть ті струмки відтисків мозолястих рук предків, що ставили ці мури для охорони своєї землі.

Крем'янець, мабуть востаннє цього року, виполіскувався осіннім дощем. Бо вже скоро вдарять морози. І ніч ставала щораз холоднішою.

Хлопці мовчки йшли із замку.

Широко розкинувши рамена, дивився хрест із гори туди, вниз, на місто. А воно спало . . .

***

За три тижні, як уже глина примерзла, як перший сніжок засіявсь по горах і полях, зустрівся Блакитний із Круком.

Сорок другий рік добігає до кінця, події вже не йдуть, а летять на крилах вітрів. Вони підганяли всіх. А впіймати Крука або Блакитного тепер не так легко. Вони в терені. Раз Блакитний в Угорську — тоді Крук за шістдесять кілометрів, десь біля Вишгородка; Блакитний поїхав у його сторону на Ланівці, а Крук — на Почаїв. Але таки вдалося налагодити зв'язок і через зв'язкових домовитись про зустріч. Вони вибрали Підлісці, село в кількох кілометрах від Крем'янця.

Як вийти на західній хребет крем'янецьких гір, пройшовши біля будинків колишньої української гімназії, минувши Калинівку, Гниле озеро, сосновий ліс, тоді, по той бік гір, у сторону почаївського лісу — відкривається широка рівнина, яку крутим руслом протинає Іква. Видно Млинівці, а попід гору Підлісці. Як сходити крутими стежками, що в'ються поміж скелями до села — десь на половині дороги стоїть мала каплиця. Це — каплиця Богдана Хмельницького.

Тут, на розлогих полях, стояла кілька тижнів армія великого гетьмана Богдана, коли йшла на Берестечко. Ось вже швидко триста років буде. Тут великий гетьман переформував свої полки перед зустріччю з поляками. Леґенда каже, що Хмельницький був тут кілька тижнів та що саме тоді побудували цю каплицю, куди він ходив щоранку. Там він, останнього дня напередодні походу, вислухав цілу Службу Божу, відправлену козацькими священиками в супроводі ченців із недалекого Почаєва.

Ірина Павликовська повернулася з Конференції СФУЖО в Куритибі

П-ні Ірина Павликовська в розмові з ред. Леонідом Полтавою в редакції „Свободи", після повернення з Бразилії

Ню Йорк. — Дня 14-го липня Головну канцелярію УНСоюзу та редакцію „Свободи" відвідала видатна жіноча громадська діячка п-ні Ірина Павликовська з Канади в дорозі літаком з Бразилії, де вона перебувала декілька тижнів, беручи участь у першій Конференції Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, СФУЖО, на Південну Америку. Конференція відбулась у м. Куритибі, в штаті Парана, в прегарному новому приміщенні Хліборобсько-Освітнього Союзу, і тривала два дні, 24 і 25 червня, з участю 100 делеґаток та приблизно 100 осіб гостей. На конференції були заслухані доповіді, обговорено проблеми соціяльної опіки українців у Бразилії, якої багато людей там потребують. Містоголовою СФУЖО на Південну Америку обрано п-ні Ольгу Горачук, уродженку Бразилії з третього покоління, яка гарно володіє українською мовою та виявила себе активною в місцевих організаціях. Після конференції п-ні Ірина Павликовська виїхала автом на відвідини багатьох українських осередків у Бразилії, в товаристві голови Української Жіночої Організації в тій країні п-ні д-р Ірини Рибки, українки з третього покоління, п-ні інж. Ольги Бандури — представниці Союзу Українок Арґентини, і п-ні Оксани Борушенкової, з нової еміґрації, яка є професором історії в Куритибському університеті. Їхня подорож малим „фольксваґоном", часом по бездоріжжі, серед чагарників, джунґлів і пустельних місць, тривала один тиждень, за який представниці і керівниці українського організованого жіноцтва з різних країн Нового Світу зробили 3.000 миль дороги, та відвідали більші й малі міста, а також українські села, де в скромних життьових обставинах українці провадять релігійне і організоване громадське життя. Разом відвідали 13 поселень, в тому українське село Еспераиса та ін. колонії, зразково ведений Український Інститут Катехиток у Прудентополісі, на чолі з сестрою - катехиткою Н. Шульґан; у лісах і хащах українські острови, де велику релігійну і шкільно-освітню працю провадять здебільшого наші Сестри-Служебниці. По всіх тих місцевостях п-ні Ірина Павликовська виголошувала доповіді про запляновапий Світовий Конґрес Вільних Українців. Редакції „Свободи" вона передала „Історію українського поселення у Бразилії" — докторську працю проф. Оксани Борушенкової, що буде незабаром надрукована в щоденнику, а для читачів „Свободи" пообіцяла попрацювати вдома, в Едмонтоні, над більшим репортажем про три тижні в Бразилії, які показали їй, що й серед найбільш складних обставин українська людина працює, здобуває перемоги, активно діє задля здійснення спільних всеукраїнських ідеалів. Того ж дня, о 2-ій г. по полудні, п-ні Ірина Павликовська відлетіла до Едмонтону.

УКРАЇНЦІ В ЮГОСЛАВІЇ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

для старших. В 1964 р. видало „Антологію поезії".

В Керестурі Рускому діє гурток молодих літераторів, який видає „Літературне Слово" — додаток до газети „Руске Слово". Від минулого року почали видавати літературний збірник „Шветлосць". Цей гурток молодих літераторів влаштовує раз у тиждень літературні вечорі, на яких члени гуртка читають свої твори і дискутують над ними. Керівником гуртка є Ю. Каменецький. Він найстарший член гуртка.

Тому, що найраніщою і найбільшою групою є бачванські українці, які прибули туди з Пряшівщини, всі ті видання є писані українським пряшівським, чи як дехто каже, „гуторяцьким" діялектом. Але від 1965 року, коли відбулася конференція делеґатів усіх груп наших людей, поселених в Югославії, на якій ухвалено називати себе українцями та поступово вводити українську літературну мову, „Руске Слово" і всі інші видання почали дуже часто друкувати матеріяли також українською літературною мовою.

Наші брати в Югославії щиро люблять усе своє рідне, українське. У багатьох з них у хатах находяться бібліотеки з українськими книжками, на стінах портрети українських поетів Шевченка, Франка, Лесі Українки. Вони відзначили 150-ту річницю з дня народження великого українського Кобзаря — Тараса Шевченка.

Для орієнтації, як говорять наші переселенці в Югославії, нижче друкуємо два вірші тамошніх українських поетів, один написаний українським бачванським діялектом, та уривок одного, написаного українською літературною мовою.

— о —

Ю. Каменецки

ДИЖДЖИК ПАДА

Дижджик пада на цветочки,
Квитки опадую,
А дзивчину шварну, младу,
Смутки розжалую,

Бо як квитки опадую,
Так ше любов траци.
Нєт красоти на ніх вецей —
Любов ше нє враци.

Смутна наша заградочка.
Дзивче у блуканю,
Бо нєт того цо звольовал,
У єй любуваню.

— о —

Павло Головчук

УКРАЇНЦЯМ У БОСНІЇ

Ми ще живем,
Ще наш голос чути,
Грімко пісня лунає.
Мати нас навчає
Щоб не забути
Чиї ми діти...
Не могла нас знищити
ніяка сила:
голод, війни і недостатки.
Ми росли і розвивались
Серед розкішних гір
боснійських.
І вічно мріяли, добра шукали
На окраденій чужій землі.
Хоча гнобились нами,
Ми не забули чар рідних
слів,
Козаків і гетьманів,
І до нині в нас є коломийка
і козачок
У вишневих садах соловія
щебече голосок!

ВИЙШОВ 2-Й ТОМ „ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА"

У Києві вийшов 2-й том „Історії українського мистецтва", якого не можна купити тому, хто не передплачує всіх томів. Цей том „присвячений 50-м роковинам жовтневої революції". „Радянська Україна" з 20 червня повідомила, що другий том містить широкий огляд архітектури, скульптури та різьблення, живопису, графіки, декоративно-прикладного мистецтва України від XIV до першої половини XVII століття. В ньому подається понад 300 кольорових та чорно-білих ілюстрацій, а також біографія, іменний та предметно-географічний покажчик.

У КАНАДІ СТВОРЕНО ЛІТЕРАТУРНО - ЖУРНАЛІСТИЧНИЙ ҐУРТОК МОЛОДІ

Торонто. — Такий гурток постав при Спілці Українських Журналістів Канади, в Торонті дня 22 червня, на сходинах літературно - журналістичного молодняку. На ті сходини, що відбулися в льокалі „Бебі Пойнт Ландж", як повідомив тижневик „Вільне Слово" з 8 липня, прибули одинадцять запрошених молодих початківців у літературі й журналістиці та члени Управи Спілки Українських Журналістів Канади. Крім організаційних справ, були обговорені проблеми й засоби підсилення та удосконалення творчости молодих.

СЛОВО ПРЕДСТАВНИКА ОКУПАНТА

Д. Білоколос, т. зв. міністер закордонних справ УССР, знову виступив „від імени України" на надзвичайній сесії ОН у Ню Йорку, і „Радянська Україна" надрукувала в числі з 7 липня його довгу промову. У ній, нападаючи на американський уряд, маріонетка Москви відважилась вимовити навіть слово „окупація": „Делегація Української РСР ще раз заявляє, що треба покласти край окупації Ізраїлем усіх арабських територій, загарбаних після 4 червня 1967 року. Ми закликаємо всі делегації, яким дорогі інтереси підтримання миру і міжнародної безпеки, прийняти рішення, що має покінчити з агресією Ізраїлю і ліквідувати всі її наслідки. Ми закликаємо стати на захист принципів Статуту ООН" (!).

Орися Бала — зірка на великій сцені в Ню Йорку

Орися Бала

Дня 25 травня на одній з найбільших сцен у Ню Йорку, в Радіо Сіті Мюзік Гол відбулася прем'єра нової програми, що йшла протягом п'яти тижнів. У сцені з опери „Мадам Батерфляй, з великим успіхом виступала високоосвічена і надзвичайно талановита українська співачка Орися Бала (сопрано). Величезна знимка співачки прикрашує фойє театру. В опитуваних листах на прем'єрі публіка відзначила її як „чудову Батерфляй".

Орися Бала недавно відбула творче турне по Західній Европі і Югославії. Вона співала в оперному театрі в Санта Фе в Ню Мексіко, в Ню Йоркській Міській опері, виступала в операх Стравінського під дириґуванням самого композитора. Критика високо оцінила її виступи з симфонічною оркестрою в Сінсінаті, з Вашінґтонською симфонічною оркестрою в концерті на честь американського композитора Рудольфа Фрімля та зовсім недавній виступ з Віндзорською симфонічною оркестрою — арії Марґарити і Манон Леско. Преса особливо відмітила свободу високих тонів та чудовий вишкіл голосу.

Свою вокальну підготовку Орися Бала пройшла в оперної співачки Клавдії Таранової та проф. Євгена Крахна.

І. О.

На Український Католицький Університет у Римі зложили (через допомоговий фонд при Укр. Лік. Тов. Відділ Па.)

•

Замість квітів на могилу
бл. п. **ІВАНА ГНИДЯ**
Степан і Іванна Мазурок $25.00.

•

Замість квітів на могилу
бл. п. **ІЗИДОРА ІВАСИКОВА**
Любомир Івасиків і Ірина Козак $25.00.

•

Замість квітів на могилу
бл. п. д-ра **ОЛЕКСІЯ ЗАЯЦЯ**
Д-р Тетяна Шсик $20.00; Микола і Марія Процик $10.00; Марія Заплатинська $10.00; Д-р Микола Ценко $5.00; Д-р Володимир і Ярослава Ціханські $5.00; Х. і Ю. Масюк $5.00; Степан Ковалишин $5.00; Олена Ощипко $5.00; Микола Алексевич $5.00; Микола Тимків $5.00.

Замість квітів на могилу
бл. п. **МАРІЇ з БРИНДАСІВ БРИТТАН**
складаю 25 долярів
на Український Католицький Університет у Римі.
Петро КІРИК

Вступайте в члени УНСоюзу!

Міннеаполіс, Мінн.
ФЕСТИВАЛЬ МОЛОДІ

Цьогорічний Фестиваль Молоді відбувся 18 червня в Українсько - американському домі м. Міннеаполісу. Напрямною точкою програми була одноактівка на три відслони Ольги Луцик під назвою „Чарівний Сон". Артисти — діти у віці 7 - 11 літ української школи в Сант Пол. Головні дієві особи. І. Михайльонка (українська мова) і Юрко Тисовський (учень української школи, який не знає, нащо він має вчитися української мови, коли її ніде не вживають).

Річ педагогічна. Варта її відограти і в інших українських дитячих осередках. Виконавці вив'язались добре. Навіть діти з малими ролями були на своїх місцях, як Ю. Кузь, П., М., і Н. Маковецькі.

В першій частині програми були деклямації Галини Хоролець „Українка" і Ліди Хоролець — „Не плачте батьки". Наталочка Лисай тільки вийшла на сцену, а на деклямацію без мами не відважилась. Це діти укр. прав. школи.

Хлопці і дівчатка танцювальної групи СУМА „Черемош" в гуцульських строях виконали: Коломийку (А. Татарин, Р. Ленчук, М. Горішник, Д. Гусак, Х. Смульска і Х. Кміт), Кручок (Єва Вакіряк і Михайло Горішник), Гопак,(М. Горішник, А. Вакіряк, З. Вдовичин, В. Мандибур, О. Татарин, А. Вакіряк, В. Гусак, С. Горішник, Є. Кміт, М. Кміт, О. Пишко і Х. Підгайна — у віці від 6 - 10 літ).

В другій частині програми виступала молодь у віці 16 - 18 р. Гарною і новою точкою була оркестра (квартет) „Українські католицької молоді" при церкві св. Константина, виконавці: І. Вакіряк, М. Дудинський, Б. Мандибур і П. Мендик, керівник М. Дудинський.

Сестри Галя і Таня Вовк відіграли дует — уривок з балету „Сюїта ч. 2" — Глюка (флейта і піяно), і на бандурах „Ой, Морозе Морозенку" та „Ой, наступала та й чорная хмара". Галя крім того виконала сольо „Пісню без слів" — Мендельсона.

Володимир Годинський на бояні виконав „Хвилі Дунаю", „Стоїть гора високая" і „Місяць над Неаполем".

Оксана Станіславів — піяно-сольо „Концерт ч. І оп. 23 в Б мінор П. Чайковського і „Норвезький концерт" — Ґріґа (вони з укр. прав. школи Міннеаполіс - Сейнт Пол.)

Хлопці та дівчата танцювальної групи СУМА „Черемош" показали своє мистецво (полтавські народні строї) в Гопаку — (Х. Смульска, Х. Кміт, Д. Гусак, М. Горішник, Р. Ленчук і А. Татарин), в гопаку — коло (О. Татарин, З. Вдовичин, Б. Гусак, Є. Кміт, Н. Ніч, М. Кміт, В. Мандибур і Х. Підгайна), в Залицянні (М. Дудинський, М. Гаврилюк, Б. Мандибур, І. Вдовичин, М. Кравець, І. Вакіряк, Л. Свінціцька, І. Михайльонка, А. Заставний, О. Муха і Л. Никифорук). Керівник танців — М. Дудинський, музичний супровід — інж. Є. Карпяк. І. Михайльонка від організації СУМА гарно продеклямувала „Мамі".

За організацію вже другого з черги Фестивалю Молоді треба подякувати ініціяторам цієї справи, тобто Управі УККА на чолі з головою д-р М. Козаком і культосвітнім референтом п. Вітриком, а також всім організаторам і керівникам і виконавцям, які не рахувалися з затратою свого часу та підготовили ці виступи. Виконавці дали можливість глядачам ще раз переконатися в здібності української молоді.

Валентина Єрмоленко

ЗГОЛОШЕННЯ НА ВИКЛАДИ З УКРАЇНСЬКОГО ПИСЬМЕНСТВА В ПЕНСИЛЬВАНСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

В наступному академічному році 1967-68 в Греджуейт Скул у Пенсильванському Університеті будуть відбуватись виклади з українського письменства на курсі під числом 592. Офіційна назва курсу: „Рідінґс ін Юкрейніен Літречер". Це є двосеместровий курс по три кредити на семестер. Зацікавлені студенти цим курсом повинні вже тепер, у формі так зв. пре - реєстрації, зголоситися в Університеті на виклади цього курсу.

Потребуючим українським студентам студій українітики в Пенсильванському Університеті Управа Відділу УККА, під головуванням проф. д-ра Б. Гнатюка, на внесення Кураторії під головуванням д-ра В. Галана, уділяє стипендії на оплати за таксу.

Про докладніші інформації у справах курсу, записів та стипендій від УККА, можна також звертатися до проф. д-ра Юрія Мачука, голови стипендійної Комісії, листовно або вечорами телефонічно, під числом телефону: GL—7-4136. Курс викладає проф. д-р Наталія Пазуняк.

Юрій Мачук

Анн Арбор, Міш.
НОВА ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА

Кожна людина радується, коли родиться їй новий член. І велика рідно - шкільна громада тішиться, як до поважного числа Шкіл українознавства приходить нова і то в такій місцевості, де того найменше можна було сподіватись. Тепер тяжче зорганізувати нову школу, як десять літ тому, тому працю тих людей, що в теперішніх обставинах пішли на це діло, треба високо оцінювати. Анн Арбор не мало давніше українського населення. Щойно від кількох літ поселюються там молоді люди, що знаходять там добре оплачувану працю, і є певність, що українська громада буде там зростати.

Коли останнього року учителька Надя Стрихар, що працювала в Школі українознавства в Дітройті - Захід, сказала, що родичі хочуть зорганізувати школу для своїх дітей в Анн Арборі, тяжко було повірити, що це станеться. Пришов шкільний рік 1966/67 і це сталося. Винаймлено приміщення в грецькій школі, прийшли діти, зголосились учителі, і праця почалася. Зорганізувати школу взяли на себе жінки, згуртовані у філії 37-го відділу Союзу Українок, у проводі якої стоять пані Ол. Гумецька, як голова, Люба Чапельська — секретар і Стефа Рогач — скарбничка. Ці пані цілий рік докладали всіх сил, щоб школа працювала. В цім році число записаних учнів не перейшло числа двадцятьох. Управительною школи стала Надя Стрихар, а учителями є Оксана Огар і Євген Гумецький. Учнів розділено на три кляси: першу, третю і п'яту. Управа школи зв'язалась зі Шкільною Радою, яка прийняла нову школу у свою сітку, а інспектор Шк. Ради відвідав школу. Школа працювала на підставі програм Ш. Ради, влаштувала свято о. Миколая і свято Тараса Шевченка. Батьківський Комітет в складі пані С. Рогач і пана Огара вложив також багато праці для школи.

Закінчення шкільного року відбулося 4-го червня в просторій хаті панства Стрихарів. Були всі учні, їх родичі і гості з Дітройту. Гарну програму виконали учні школи. Перша кляса (Богдана і Олеся Фіцаї і Дада Чапельська) деклямували „Вакаційну пісню" і „Казочку від мами", третя кляса (Галя Шевчук, Роман Рогач, Ґрогр Гумецький і Павло Фіцай) деклямували: „Учітеся, брати мої", „Веснянку" і „Україну", а кляса п'ята Патриція Рогач,Роман Гумецький і Степан Шевчук відделямували „Зіроньку вечірню", „Курілки" і „Українське село".

В другій частині програми були музика і спів. Соля на піяно грали Ліда Чапельська, Ігор Гумецький. Роман Гумецький, Патриція Рогач і Славко Стрихар грали на скрипці. На кінець всі учні відспівали під проводом п. Л. Чапельської „Садок вишневий".

На закінчення програми був гостинний виступ учнів Школи українознавства з Дітройту. Це є студія бандуристів під проводом М. Лісківського і пані Т. Назаренко. Кілька веснянок і гаївок виконали Мар'яна Лісківська, Лідія Гладиш, Марія Назаренко, Ольга Лісківська і Марко Лісківський при супроводі п. М. Лісківського на бандурі. Учні дістали річні свідоцтва. Короткі промови мали о. Іван Прокопович і інсп. Іван Білоус. Треба підкреслити жертвенну і гармонійну співпрацю всіх чинників, тому можна мати певність, що школа буде розвиватись, коли її ще підкріплять нові поселенці.

Іван Білоус

ВЖЕ ТРИ РОКИ — БІБЛІОТЕКА ПІД ЗАМКОМ

У селі Миколаєві на Чернігівщині вже три роки перебуває під замком бібліотека, а в сільському клюбі немає не лише шахів, а навіть і стільців. „Культура і Життя" з 2 липня інформує: „Три роки тому в селі збудували новий кам'яний клюб. Дві великих і світлих залі в ньому виділили під бібліотеку-читальню. Сюди з хатирозвалюхи, де доти містилась бібліотека, яку відвідувало 450 чоловік, перевезли книги. А їх у нас 7 тисяч томів! Потім бібліотеку прикрили, а бібліотекарку звільнили. І відтоді в селі дістати книгу неможливо."

ТАРЗАН, Ч. 5843. Бунтівники наказують!

Коді негайно вхопив рушниці, які Ґрін приніс із низу.

— Я триматиму одну з них, — сказав він безжалісно. А інші кидаю у воду...

— Тепер тільки ми озброєні, і наше слово — закон... Кожного, хто нас не послухає, негайно застрелимо!